

РЕЦЕНЗИЈА УЦБЕНИКА
ФРАГМЕНТИ О МЕТОДИЦИ НАСТАВЕ СРПСКОГ КАО СТРАНОГ ЈЕЗИКА
НАКОН II СВЕТСКОГ РАТА
ДОЦ. ДР АЛЕКСАНДРА НОВАКОВИЋА

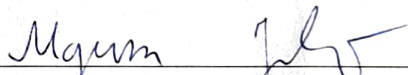
Према подацима доступним у званичној научној литератури до повећања заинтересованости за проучавања у области методике наставе српског као страног језика долази након Другог светског рата као резултат сложених друштвено-политичких прилика на простору бивше југословенске државе и тадашњих тенденција у образовању XX века. Нажалост, до дана данашњег није објављена студија у којој би се детаљније проговорило о овом интересантном периоду у развоју методике наставе српског као страног језика, а све корисне и интересантне чињенице сачуване су у више десетина радова и у сећањима појединаца који су директно били укључени у реализацију наставе. Препознавши чињеницу да је младом методичару наставе и истраживачу заиста тешко да дође до таквих сведочења о историјском развоју ове научне дисциплине, Александар Новаковић је написао уџбеник *Фрагменти о настави српског као страног језика након II светског рата*, у коме се усмерио ка сагледавању места улоге институција, појединаца и наставних средстава који су директно допринели научном утемељењу и развоју методике наставе српског као страног језика. Директни подстицај за проучавање наведеног периода у развоју методике наставе српског као страног језика дошао је, према речима аутора, од чланова комисије за одбрану докторске дисертације (проф. др Марине Јањић, проф. др Вељка Брборића, проф. др Весне Крајишник, проф. др Јасмине Дражић и проф. др Снежане Божић), који су га својим сврсисходним коментарима упутили на потребу упознавања и спознавања наслеђа које му у тренутку писања дисертације заиста није било познато. Схватајући тежину и значај савета, аутор је приступио вишегодишњем истраживачком раду у намери да пронађе што више информација које би му пружиле потпунији увид у чињенично стање ствари. Наравно, свестан сложености наведеног истраживачког задатка, аутор се ограничио на период од 1945. до 1985. године, а у уџбеник унео само оне информације до којих је успео да дође, остављајући другим истраживачима (а и себи) довољно простора за реализацију нових истраживања наведеног теме.

Садржај уџбеника чине предговор, тринаест лекција, закључна разматрања, регистар појмова, индекс аутора и изводи из рецензија. У *Предговору* аутор детаљно образлаже подстицаје који су га навели да се лати посла истогриографских проучавања развоја методике наставе српског као страног језика, детаљно описујући методолошке поставке истраживања. Осим прве, претпоследње и последње лекције, све остале лекције имају униформни назив: 1. *О важности сагледавања историјског развоја (методике) наставе српског као страног језика*, 2. *Место и значај Института за стране језике у развоју (методике) наставе српског као страног језика*, 3. *Место и значај уџбеника Почетни течај српскохрватског језика у развоју (методике) наставе српског као страног језика*, 4. *Место и значај уџбеника Српскохрватски језик 1: почетни течај за странце у развоју (методике) наставе српског као страног језика*, 5. *Место и значај уџбеника Средњи течај српскохрватског језика у развоју (методике) наставе српског као страног језика*, 6. *Место и значај уџбеника Српскохрватски језик 2: средњи течај за странце у развоју (методике) наставе српског као страног језика*, 7. *Место и значај зборника радова са два округа стола у развоју (методике) наставе српског као страног језика*, 8. *Место и значај радничких и народних универзитета у развоју (методике) наставе српског као страног језика*, 9. *Место и значај Међународног славистичког центра у развоју (методике) наставе српског као страног*

језика, 10. Место и значај зборника Међународни састанак слависта у Вукове дане у развоју (методике) наставе српског као страног језика, 11. Место и значај уџбеника Српски језик за странце проф. Боже Ђорића у развоју (методике) наставе српског као страног језика, 12. Место и значај научног рада професора Милорада Дешића у развоју (методике) наставе српског као страног језика и 13. Континуитет у истраживањима (методике) наставе српског као страног језика. У њима аутор сагледава важност историографских истраживања у методици наставе српског као страног језика, а затим у више огледа улогу коју су имали Институт за стране језике, народни и раднички универзитети, Међународни славистички центар, професори Божо Ђорић и Милорад Дешић, односно зборници радова, научни часописи и први уџбеници за учење српско(хрватско)г језика. Свака лекција, сходно захтевима дидактичко-методичког обликовања ове врсте приручника, садржи краће објашњење садржаја уз истицање кључних речи, односно одређени број питања за проверу савладаности представљеног градива. Настојећи да укаже на важност анализираног периода, али и прикаже његову улогу у постизању континуитета у развоју методике наставе српског као страног језика, аутор је у три лекције указао на постигнуте резултате након 1986. године и отварања Центра за српски као страни језик при Филолошком факултету у Београду. На самом крају уџбеника налазе се *Регистар појмова*, *Индекс аутора* и изводи из рецензија.

Сви представљени садржаји намењени су младим истраживачима и методичарима наставе са циљем олакшања процеса сагледавања значаја који су појединци, институције и њихови резултати имали у развоју методике наставе српског као страног језика. Представљени су на логичан и ефикасан начин, остављајући довољно простора будућим истраживачима за конституисање нових истраживања. На основу свега реченог, топло препоручујем уџбеник за објављивање, верујући да ће допринети унапређењу наставе на предмету Методика наставе српског као страног језика у оквиру академских студија Србистике на Филозофском факултету у Нишу.

У Нишу, 20. маја 2024. године

(Проф. др Марина Јањић, редовни професор
Филозофског факултета у Нишу)